

30.1.2019

ROVANIEMEN KAUPUNGIN YKSITYISTIEKÄYTÄNNÖT

30.1.2019

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Yksityistielain kokonaisuudistus	3
3. Tiekunnan perustaminen.....	3
4. Kaupungin kunnossapitämät yksityistiet.....	4
4.1. Kunnossapidon ehdot.....	4
4.2. Kunnossapidon sisältö	5
4.3. Kunnossapidon hakeminen	5
4.4. Kunnossapitosopimus	5
5. Kunnossapitoavustettavat yksityistiet	6
5.1. Kunnossapitoavustuksen ehdot.....	6
5.2. Kunnossapitoavustuksen sisältö.....	6
5.3. Kunnossapitoavustuksen hakeminen.....	6
5.4. Kunnossapitoavustuksen maksaminen	7
6. Yksityisteiden rakentamisavustus.....	7
6.1. Rakentamisavustuksen ehdot	7
6.2. Rakentamisavustuksen sisältö.....	7
6.3. Rakentamisavustuksen hakeminen	8
6.4. Rakentamisavustuksen maksaminen.....	8
7. Kiinteistöjen omat tiet ja sopimustiet	8
8. Yksityisteiden valaistuksen avustaminen	8
9. Jäteiden avustaminen	9
Liitteet	9

30.1.2019

1. Johdanto

Suomen tieverkko jaetaan hallinnollisesti maanteihin, katuihin sekä yksityisteihin. Maanteiden osalta tienpitäjänä toimii valtio ja asemakaava-alueen katujen osalta kunta. Yksityisteiden osalta tienpitovelvollisuus kuuluu tiekunnalle ja yksityistien tieosakkaille. Kunta voi halutessaan avustaa yksityisteiden hoitoa ja kunnossapitoa, mutta avustaminen ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä.

Rovaniemen kaupunki on tukenut merkittävästi yksityisteiden hoitoa ja kunnossapitoa voimassa olevien yksityistiekäytäntöjen mukaisesti. Kaupungin ympärivuotisessa kunnossapidossa olevista teistä on ajantasainen tieto kaupungin karttapalvelussa (<https://kartta.rovaniemi.fi/IMS>). Yksityisteiden kunnossapitoluokka on IV.

Tekninen lautakunta on hyväksynyt yksityistiekäytännöt 30.1.2019 § 5. Kaupunginhallitus on päättänyt 25.1.2019 § 76, että teknisen lautakunnan hyväksymät Rovaniemen kaupungin yksityistiekäytännöt saatetaan voimaan toistaiseksi. Lisäksi kaupunginhallitus on päättänyt, että tiekunnat tulee olla perustettuna 30.5.2020 mennessä. Voimassa olevat kunnossapitosopimukset sekä kunnossapitoavustukset irtisanotaan päättymään siten, että niiden viimeinen voimassaolopäivä on 30.5.2020.

2. Yksityistielain kokonaisuudistus

Uusi yksityistielaki on tullut voimaan 1.1.2019. Uusi yksityistielaki (560/2018) kumoaa yksityisteistä annetun lain (358/1962). Laki on uudistettu vastaamaan nykypäivän tarpeita ja kirjoitustapaa on muutettu helpommin luettavaksi. Asiakokonaisuudet on järjestetty uudelleen ja pykälät on otsikoitu.

Laki aiheuttaa muutoksia kuntien tehtäviin sekä kunnan avustuskäytäntöihin. Tielautakuntien tehtävät lakkaavat 31.12.2019 alkaen. Tielautakuntien tehtävät siirtyvät pääsääntöisesti maanmittauslaitokselle. Uuden lain myötä yksityistielain mukaisen kunnan avustuksen ehtona on, että yksityistielle on perustettu tiekunta. Kuntien avustukseksi katsotaan rahallisen avustamisen lisäksi myös kunnan järjestämä yksityisteiden kunnossapito.

Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot tulee olla ajan tasalla yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä.

3. Tiekuunnan perustaminen

Tiekunta perustetaan järjestäytymättömälle yksityistielle yksityistielain mukaisesti. Sopimusteiden osalta tiekunta voidaan perustaa yksityistietoimituksessa. Toimitusteiden osalta tiekunta voidaan perustaa yksityistietoimituksen lisäksi myös osakkaiden itse pitämässä perustamiskokouksessa. Samalla periaatteella voidaan aktivoida myös tiekunnat, jotka eivät ole toimineet aktiivisesti. Tietoikeudet sekä mahdollisen tiekuunnan tiedot voi selvittää tarvittaessa Maanmittauslaitoksen asiakaspalvelusta.

Tiekunnan kokoukseen kutsutaan kirjallisesti kaikki osakkaat. Koollekutsujana voi toimia kuka tahansa tieosakkaista. Perustamiskokouksessa päätetään tiekuunnan nimi, toimielin sekä tarvittaessa tiekuunnan säännöt ja mahdollisen tiekuunnan pankkitilin avaaminen. Tiekuunnan toimielin on ikään kuin tiekuunnan hallitus, joka huolehtii yksityistien juoksevista

30.1.2019

asioista. Toimielimenä voi toimia tiekunnan valitsema toimitsijamies tai useampijäseninen hoitokunta. Tieyksiköinti on suositeltavaa hyväksyä heti perustamiskokouksessa, sillä seuraavassa kokouksessa päätöksenteko tapahtuu tieyksiköiden perusteella.

Tiekunta syntyy, kun sen perustamisesta on tehty merkintä Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmään.

Mikäli yksityistielle on perustettu tiekunta, kunnossapitoa ja avustamista voidaan jatkaa uuden yksityistielain astuessa voimaan voimassa olevien yksityistiekäytäntöjen mukaisesti. Tiekuunnan tulee toimittaa kaupungille uusi kunnossapitohakemus. Hakemukseen tulee liittää karttatuloste, johon on merkitty tiekuntaan kuuluvat tiet sekä vakituisesti, ympärivuotisesti asutut kiinteistöt. Hakemukseen tulee liittää myös kopio viimeisimmän tiekuunnan kokouksen pöytäkirjasta.

4. Kaupungin kunnossapitämät yksityistiet

Yksitystielain mukaan yksityisteiden tienpitovelvollisuus ja siitä koituvat kustannukset kuuluvat tieosakkaille. Rovaniemen kaupunki osallistuu teknisen lautakunnan päätösten mukaisesti merkittävällä panoksella yksityisteiden kunnossapitoon.

Kaupungin kunnossapitämän yksityistien käytön tulee olla sallittua myös muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltoimerkein.

4.1. Kunnossapidon ehdot

Kaupunki kunnossapitää ympärivuotisesti seuraavat ehdot täyttävät yksityistiet:

- Tie on oltava kunnossapitokalustolla liikennöitävissä
  - Kunnossapitokalusto mahtuu tielle
  - Tien kantavuus on riittävä kunnossapitokalustolle
- Yksityistielle on perustettu tiekunta
  - Tiekuuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot on oltava ajan tasalla
- Tiekuunnan tien vaikutuspiirissä on oltava vähintään kolme (3) vakituisesti sekä ympärivuotisesti asuttua kiinteistöä*
  - Kiinteistöiltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero
  - Kiinteistöjen asukkaat ovat kirjoilla Rovaniemen kaupungissa
  - Vakituisen asukkaan virallinen osoite on ko. kiinteistölle
  - Kyseinen kiinteistö on vakituisen asukkaan ainoa asunto

* Kiinteistöllä tarkoitetaan valtakunnalliseen kiinteistörekisteriin tilana merkittyä maa-alueita, jonka rajat on määrätty kiinteistötoimituksessa. Samalla kiinteistöllä voi sijaita yksi tai useampi vakituisesti asuttu talous. Vakituisesti asuttuna taloutena pidetään asuntoa, jossa asutaan ympäri vuoden. Vakituiset asunnot voivat sijaita kiinteistöllä yhdessä tai useassa eri rakennuksessa. Näissä tapauksissa on kuitenkin kyse yhdestä vakituisesti asutusta kiinteistöstä.

30.1.2019

4.2. Kunnossapidon sisältö

Kunnossapitoon otetaan ainoastaan yksi, ensisijaisesti lyhin kulkuyhteys vakituisesti asutulle kiinteistölle. Ympärivuotiseen kunnossapitoon voidaan ottaa kaikki tiekuntaan kuuluvat sivuhaarat, joiden vaikutusalueella on vakituisesti ja ympärivuotisesti asuttu kiinteistö.

Tieosakkaiden velvollisuus on poistaa tie-, suoja- ja näkemäalueilta tienpitoa, kulkemista ja näkemää haittaava luonnonvarainen kasvillisuus. Kaupungin kunnossapitamista yksityisteistä erkanevien tonttiliittymien sekä liittymärumpujen kunnossapito jää liittymän omistajan tai haltijan vastuulle.

Kaupungin kunnossapito sisältää mm. tien aurauksen, polanteen poiston ja tasauksen, liukkauden torjunnan, jäätyneiden tierumpujen ja sivuojien sulatuksen sekä aukikaivuun, tien höyläyksen, pölynsidonnan, sorastuksen, päällysteessä olevien reikien paikkauksen, kuivatusjärjestelmän kunnossapidon sekä vesakon torjunnan. Kunnossapito ei kata rakenteen parantamista. Parantamishankkeista päätetään tapauskohtaisesti ja kaupungin vuotuisen talousarvion mukaisesti. Kunnossapidon tarkempi sisältö, sekä kaupungin ja yksityistien velvoitteet määritellään tarkemmin kirjallisesti tehtävässä kunnossapitosopimuksessa.

4.3. Kunnossapidon hakeminen

Kaupunki tekee päätöksen yksityistien ottamisesta kaupungin kunnossapidettäväksi tiekunnan laatiman hakemuksen perusteella. Hakemus tehdään tätä varten laaditulla lomakkeella, joka löytyy kaupungin Internet-sivuilta sekä palvelupiste Osviitasta. Tiekunta tekee hakemusta ja kunnossapitosopimusta koskevat päätökset tiekunnan kokouksessa. Hakemukseen tulee liittää karttatuloste, johon on merkitty tiekuntaan kuuluvat tiet sekä vakituisesti, ympärivuotisesti asutut kiinteistöt. Hakemukseen tulee liittää myös kopio tiekunnan kokouksen pöytäkirjasta, jossa on päätetty yksityistien hakemisesta kaupungin ympärivuotiseen kunnossapitoon.

4.4. Kunnossapitosopimus

Kaupunki sekä tiekunta tekevät kirjallisen sopimuksen tien kunnossapidosta. Tehdyistä sopimuksesta huolimatta tiekunta on edelleen lainsäädännön tarkoittama vastuullinen tienpitäjä. Tiekunnan tulee pitää vuosikokousta vastaava kokous yksityistielain mukaisesti vähintään joka neljäs vuosi. Vuosikokouksen pöytäkirjasta tulee toimittaa kopio kaupungille. Pöytäkirjakopio toimitetaan kunnossapitohakemuslomakkeessa mainittuun toimitusosoitteeseen.

Kunnossapitosopimuksen tehnyt tiekunta on velvollinen ilmoittamaan kaupungille tiekunnan tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Ilmoitus on tehtävä tiekunnan yhteyshenkilön vaihtuessa sekä vakituisesti asuttujen kiinteistöjen lukumäärän tai tiepituuden muuttuessa. Mikäli tiekunta laiminlyö ilmoituksen, kaupungilla on oikeus laskuttaa takautuvasti yksityistiekäytäntöjen vastaisesti toteutettu kunnossapito.

30.1.2019

5. Kunnossapitoavustettavat yksityistiet

Rovaniemen kaupunki maksaa yksityistielain mukaista rahallista kunnossapitoavustusta yksityisteille, jotka täyttävät kunnossapitoavustuksen ehdot ja jotka eivät ole kaupungin ympärivuotisessa kunnossapidossa. Mikäli kunta antaa avustusta yksityistien kunnossapitoon, tien käytön tulee olla sallittua myös muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltoimerkein.

5.1. Kunnossapitoavustuksen ehdot

Kunnossapitoavustuksen ehdot, jotka kaikki yhdessä tulee täytyä:

- Yksitystien vaikutusalueella on vähintään yksi (1) vakituisesti sekä ympärivuotisesti asuttu kiinteistö*
- Yksitystielle on perustettu tiekunta
  - Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot on oltava ajan tasalla
- Kiinteistöltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero
- Kiinteistön asukas on kirjoilla Rovaniemen kaupungissa
- Vakituisen asukkaan virallinen osoite on ko. kiinteistölle
- Kyseinen kiinteistö on vakituisen asukkaan ainoa asunto
- Kunnossapitoavustettavan tien pituus on vähintään 100 metriä
  - Pituus mitataan kunnossapidettävän tai ennestään avustettavan tien reunasta vakituisesti asutun kiinteistön pihapiiriin alkamiskohtaan saakka

5.2. Kunnossapitoavustuksen sisältö

Kunnossapitoavustuksen suuruus määräytyy tiepituuden mukaan, vuosittain hyväksytyyn talousarvion perusteella. Kunnossapitoavustus on tarkoitettu yksityistien kunnossapitokuluihin, ei yksittäisen tieosakkaan/asukkaan tiemaksuihin. Avustusta ei erikseen myönnetä kesä- ja talvihoitoon, vaan tieosakkaat voivat itse ohjata avustukset tarpeellisiksi katsomiinsa kohteisiin tai toimenpiteisiin.

Kunnossapitoavustuksen suuruus on kirjattu yksityistiekäytäntöjen liitteeksi. (Liite 1) Liitteen mukaiset avustussummat ovat voimassa toistaiseksi. Kunnossapitoavustusten suuruudesta päättää tekninen lautakunta.

5.3. Kunnossapitoavustuksen hakeminen

Kunnossapitoavustus haetaan kaupungilta hakemuslomakkeella, joka löytyy kaupungin Internet-sivuilta sekä palvelupiste Osviitasta. Tiekunta tekee päätöksen kunnossapitoavustuksen hakemisesta tiekunnan kokouksessa.

Kunnossapitoavustusta koskeva kunnossapitokausi on 1.1.–31.12. Kunnossapitoavustushakemus on jätettävä 31.3 mennessä. Hakemukseen on liitettävä mukaan karttatuloste, johon on merkitty tiekuntaan kuuluvat tiet sekä vakituisesti, ympärivuotisesti asutut kiinteistöt. Hakemukseen tulee liittää myös kopio tiekunnan kokouksen pöytäkirjasta, jossa on päätetty yksityistien kunnossapitoavustuksen hakemisesta.

30.1.2019

Myönnetty avustus on voimassa toistaiseksi. Tiesakkaat ovat velvollisia ilmoittamaan tien tiedoissa tapahtuneista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa avustuksen suuruuteen. Tällaisia tietoja ovat mm. vakituisen asutuksen ja tiepituuden muutokset. Kaupungilla on oikeus periä aiheettomasti maksettu avustus takaisin.

5.4. Kunnossapitoavustuksen maksaminen

Kunnossapitoavustus maksetaan vuosittain 1.4 jälkeen. Avustuksen maksamisen ehtona on, että ko. kiinteistössä on ollut vakituista asutusta edellisen kunnossapitokauden viimeisenä päivänä. Avustus voidaan maksaa kultakin tieltä ainoastaan yhdelle tilille.

Kunnossapitoavustus maksetaan ensisijaisesti tiekunnan tilille. Vaihtoehtoisesti avustus voidaan maksaa myös yksittäisen tiesakkaan tilille, mikäli näin on kirjattu tiekunnan kokouspöytäkirjaan.

6. Yksityisteiden rakentamisavustus

Rovaniemen kaupunki maksaa rahallista rakentamisavustusta uusien yksityisteiden rakentamiseen, mikäli tien käyttö palvelee vakituisesti ja ympärivuotisesti asuttujen kiinteistöjen liikkumistarpeita.

6.1. Rakentamisavustuksen ehdot

Rakentamisavustuksen ehdot, jotka kaikki yhdessä tulee täyttyä:

- Yksityistien vaikutusalueella on vähintään yksi (1) vakituisesti sekä ympärivuotisesti asuttu kiinteistö*
- Yksityistielle on perustettu tiekunta
  - Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot on oltava ajan tasalla
- Rakennuskohteelle on tehty hyväksytysti rakennusvalvontaviranomaisen suorittama käyttöönotto- ja loppukatselmus
- Kiinteistöltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero
- Kiinteistön asukas on kirjoilla Rovaniemen kaupungissa
- Vakituisen asukkaan virallinen osoite on ko. kiinteistölle
- Kyseinen kiinteistö on vakituisen asukkaan ainoa asunto
- Rakentamisavustettavan tien pituus on vähintään 20 metriä
  - Pituus mitataan olemassa olevan tien reunasta vakituisesti asutun kiinteistön pihapiiriin alkamiskohtaan saakka

6.2. Rakentamisavustuksen sisältö

Yksityistien rakentamisavustus maksetaan tiepituuden sekä toteutuneiden ja hyväksytyjen rakentamiskustannusten mukaisesti. Rakentamiskustannuksiksi hyväksytään enintään 15 000 €/km. Avustuksen suuruus on 40 % toteutuneista ja hyväksytyistä kustannuksista.

30.1.2019

6.3. Rakentamisavustuksen hakeminen

Rakentamisavustus on haettava kaupungilta vapaamuotoisella hakemuksella ennen tien rakentamista.

Hakemukseen tulee liittää seuraavat liitteet:

- Tiekunnan perustiedot
- Suunnitelma ja kustannusarvio tien rakentamisesta
- Karttaliite, johon merkitään
  - Tiekuntaan kuuluvat tiet
  - Rakentamisavustusta koskeva tieosuus
  - Tieosuuden vaikutusalueelle tulevat vakituisesti asutut kiinteistöt, joille on myönnetty rakennuslupa.
- Kopio tiekunnan kokouksen pöytäkirjasta, jossa on päätetty yksityistien rakentamisavustuksen hakemisesta

Tien valmistuttua hakemusta täydennetään toimittamalla kaupungille tien rakentamisesta syntyneet toteutuneet kustannukset eriteltynä. Ennen rakentamisavustuksen hyväksymistä kohteelle tehdään Rovaniemen kaupungin toimesta maastokatselmus, jossa varmistetaan, että tie on rakennettu laaditun suunnitelman mukaisesti ja toteutuneet kustannukset vastaavat rakennetun tien kustannuksia.

6.4. Rakentamisavustuksen maksaminen

Rakentamisavustus voidaan maksaa hakemuksessa ilmoitetulle tilille sen jälkeen, kun rakennuskohteelle on tehty rakennusvalvontaviranomaisen hyväksytysti käyttöönotto- ja loppukatselmus. Rakentamisavustus maksetaan ensisijaisesti tiekunnan tilille. Vaihtoehtoisesti avustus voidaan maksaa myös yksittäisen tieosakkaan tilille, mikäli näin on kirjattu tiekunnan kokouspöytäkirjaan.

7. Kiinteistöjen omat tiet ja sopimustiet

Yksityistielakia ei sovelleta omiin teihin, eikä pääsääntöisesti sopimusteihin. Oma tie on yhden kiinteistön alueella oleva, vain kiinteistön omistajan käytössä oleva tie. Sopimustieksi kutsutaan tietä, jonka käyttämisestä on sovittu maanomistajien kesken. Uuden yksityistielain mukaisesti kunta ei voi ohjata yksityistielain mukaista avustamista kiinteistöjen omille teille ja sopimusteille.

8. Yksityisteiden valaistuksen avustaminen

Rovaniemen kaupunki ei avusta uuden valaistuksen rakentamista, ylläpitoa tai käyttöä. Kaupungin kunnossapidossa olevien yksityisteiden olemassa olevaa valaistusta ylläpidetään. Yksitystien poistuessa kaupungin kunnossapidosta, kaupunki luopuu myös valaistuksen ylläpidosta ja irtisanoo tievalojen sähkösopimuksen.

30.1.2019

9. Jätteiden avustaminen

Tiekuntaan kuuluvia ja yleistä liikennettä palvelevia jätteitä voidaan avustaa erikseen päätettävällä summalla. Päätös jäätien avustamisesta tehdään teknisessä lautakunnassa. Myönnetty avustus on voimassa toistaiseksi. Hakija on velvollinen ilmoittamaan muutoksista, jotka voivat vaikuttaa avustuksen suuruuteen. Kaupungilla on oikeus periä aiheettomasti maksettu avustus takaisin.

Liitteet

Liite 1	Yksityisteiden kunnossapitoavustusten suuruus
Liite 2	Yksityistien kunnossapitohakemus
Liite 3	Yksityistien kunnossapitoavustushakemus
Liite 4	Yksityistien kunnossapitosopimus